

Izba Gospodarcza Transportu Lądowego

Relacje

**aplikant/przewoźnik – zarządca infrastruktury kolejowej/operator
obiektu infrastruktury usługowej**

dr Klaudia Przybyłowicz
mgr inż. Maciej Gładyga

Warszawa 6 grudnia 2016 r.

Wstęp – zagadnienia

⇒ Aplikant

⇒ Opłaty za dostęp do infrastruktury kolejowej

⇒ Wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 4 dyrektywy 2012/34/WE

⇒ Stacja pasażerska

Relacje pomiędzy przewoźnikiem a zarządcą

- ⇒ **infrastruktura kolejowa - relacja pomiędzy:**
 - aplikantem ⇔ zarządcą infrastruktury kolejowej

- ⇒ **obiekty infrastruktury usługowej - relacja pomiędzy:**
 - przewoźnikiem kolejowym ⇔ operatorem obiektu infrastruktury usługowej

- ⇒ **stacje pasażerskie - relacja pomiędzy:**
 - przewoźnikiem oraz pasażerem ⇔ operatorem stacji pasażerskiej

Nowe definicje (1)

~~zarządca infrastruktury – podmiot wykonujący działalność polegającą na zarządzaniu infrastrukturą kolejową, na zasadach określonych w ustawie; funkcje zarządcy infrastruktury kolejowej lub jej części mogą wykonywać różne podmioty~~

zarządca infrastruktury – podmiot odpowiedzialny za zarządzanie infrastrukturą kolejową albo, w przypadku budowy nowej infrastruktury, podmiot, który przystąpił do jej budowy w charakterze inwestora; zadania zarządcy infrastruktury mogą wykonywać różne podmioty

Nowe definicje (2)

~~przewoźnik kolejowy - przedsiębiorcę, który na podstawie licencji wykonuje przewozy kolejowe lub świadczy usługę trakcyjną~~

przewoźnik kolejowy – przedsiębiorca uprawniony na podstawie licencji do wykonywania przewozów kolejowych lub świadczenia usługi trakcyjnej lub podmiot wykonujący przewozy na infrastrukturze kolei wąskotorowej

Nowe definicje (3)

aplikant — przewoźnik kolejowy, międzynarodowe ugrupowanie interesów gospodarczych obejmujące przewoźników kolejowych lub inny podmiot zainteresowany uzyskaniem zdolności przepustowej, w szczególności organizator publicznego transportu kolejowego, spedytor, nadawca ładunku lub operator transportu kombinowanego

Dostęp do infrastruktury kolejowej – Aplikant

- ⇒ Zgodnie z art. 29d ust. 1 Aplikant nabywa prawo do składania wniosków po zawarciu z zarządcą umowy o przydzielenie zdolności przepustowej.
- ⇒ Brak możliwości przekazania innemu aplikantowi przydzielonej zdolności przepustowej
- ⇒ Brak możliwości wskazania innego przewoźnika przez aplikanta, który jest przewoźnikiem
- ⇒ Aplikant może wskazać różnych przewoźników kolejowych uprawnionych do wykorzystania zdolności przepustowej przydzielonej na podstawie poszczególnych wniosków

Dostęp do infrastruktury kolejowej – zasady udostępniania

Umowa o wykorzystanie zdolności przepustowej:

- ⇒ Aplikant wskazuje przewoźnika
- ⇒ Zarządca przedstawia projekt umowy z przewoźnikiem
- ⇒ Przewoźnik kolejowy nabywa prawo do wykorzystania przydzielonej aplikantowi zdolności przepustowej

- ⇒ na okres nie dłuższy niż RRJ
- ⇒ prawa i obowiązki zarządcy i przewoźnika kolejowego
- ⇒ sposób i warunki wykorzystania zdolności przepustowej.

Opłaty za dostęp do infrastruktury kolejowej

Zarządca (zgodnie z art. 32) jest zobowiązany opracować regulamin sieci określający zasady udostępniania zarządzanej infrastruktury oraz obiektów infrastruktury usługowej połączonych z siecią kolejową zarządcy, w szczególności:

- ✓ (...)
- ✓ cennik
- ✓ (...)

Zarządca (zgodnie z art. 33, ust. 14) przedkłada do zatwierdzenia Prezesowi UTK w części dotyczącej sposobu ustalania stawki jednostkowej opłaty podstawowej i manewrowej obejmującego kalkulację wysokości zastosowanych stawek częściowych i współczynników

Opłaty za dostęp do infrastruktury kolejowej

- ⇒ Oznacza to, że poza kontrolą Prezesa UTK pozostaje opłata za obsługę wniosku o przydzielenie zdolności przepustowej, czy sposób ustalania opłat rezerwacyjnych.
- ⇒ Nie jest do końca jasne, czy i w jakim zakresie kontroli Prezesa UTK poddawane jest badanie rynku przeprowadzone celem odzyskania całości kosztów zarządcy.
- ⇒ Określenie statusu badania rynku będzie możliwe po wydaniu przepisów wykonawczych, których na chwilę obecną brak.

Wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 4 dyrektywy 2012/34/WE

- ⇒ Art. 35a ust. 1 pkt 3 – zarządca może podjąć decyzję o niestosowaniu praktycznie całego rozdziału 6 „Udostępnianie infrastruktury kolejowej i opłaty za korzystanie z infrastruktury kolejowej”, o ile infrastruktura kolejowa została uznana za lokalną infrastrukturę kolejową, która nie ma żadnego strategicznego znaczenia dla funkcjonowania rynku
- ⇒ 6 lipca 2016 roku została wydana decyzja Komisji Europejskiej – większość małych zarządców infrastruktury kolejowej podlega wyłączeniu na podstawie art. 2 ust. 4 dyrektywy
- ⇒ Ze stosowania przepisów rozdziału 6 nie wyłączono CARGOTOR Sp. z o. o. oraz Euroterminal Sławków Sp. z o. o.

Infrastruktura usługowa

obiekt infrastruktury usługowej – obiekt budowlany wraz z gruntem, na którym jest usytuowany, oraz instalacjami i urządzeniami, przeznaczony w całości lub w części do świadczenia jednej lub większej liczby usług, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy

operator obiektu infrastruktury usługowej – podmiot wykonujący działalność polegającą na zarządzaniu obiektem infrastruktury usługowej lub świadczeniu na rzecz przewoźników kolejowych co najmniej jednej z usług, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy

Infrastruktura usługowa

Przewoźnicy kolejowi są uprawnieni do dostępu do udostępnianych obiektów, w których są świadczone usługi, o których mowa w ust. 2 załącznika nr 2 do ustawy, na równych i niedyskryminujących zasadach.

Operator opracowuje regulamin dostępu do obiektu:

- 1) obiekty, których dotyczy, i ich rodzaje;
- 2) zakres udostępniania obiektów, za który operator jest odpowiedzialny;
- 3) procedurę udostępniania obiektów, w tym termin składania oraz zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o dostęp;
- 4) szczegółowe warunki techniczne dostępu do obiektów;
- 5) wysokość opłat.

Infrastruktura usługowa

Prezes UTK, uwzględniając konieczność zapewnienia niedyskryminującego i równego traktowania przewoźników kolejowych ubiegających się o dostęp do obiektu, z urzędu lub na wniosek przewoźnika kolejowego, w drodze decyzji, nakazuje operatorowi wprowadzenie zmian w opublikowanym regulaminie obiektu, jeżeli regulamin obiektu nie spełnia wymagań określonych w przepisach (...).

Decyzja może obejmować w szczególności wysokość opłat i terminy składania wniosków o dostęp.

Katalog nie jest zamknięty, zatem dopuszczenie postępowania z wniosku przewoźnika może być narzędziem porządkującym relacje podmiotów na rynku.

Stacja pasażerska

stacja pasażerska – obiekt infrastruktury usługowej obejmujący dworzec kolejowy lub perony wraz z infrastrukturą umożliwiającą pasażerom dotarcie do peronów, pieszo lub pojazdem, z drogi publicznej lub dworca kolejowego

operator stacji pasażerskiej – podmiot zarządzający dworcem kolejowym lub peronem

Dworzec Kolejowy

dworzec kolejowy – obiekt budowlany lub zespół obiektów budowlanych, w którym znajdują się pomieszczenia przeznaczone do obsługi podróżnych korzystających z transportu kolejowego, położony przy linii kolejowej

Nowa definicja stanowi usankcjonowanie występującej obecnie sytuacji – objęcie definicją dworca obiektów usytuowanych poza terenem kolejowym oraz takich, gdzie jedynie część powierzchni służy obsłudze pasażerów

Udostępnianie

Artykuł 36j. definiuje udostępnianie stacji pasażerskiej w odniesieniu zarówno do pasażerów, jak i przewoźników.

Do udostępniania przewoźnikom kolejowym:

- a) powierzchni przeznaczonej do odprawy podróżnych lub umieszczenia dodatkowych informacji handlowych lub
- b) systemu sprzedaży biletów obsługiwanego przez operatora stacji pasażerskiej

mają zastosowanie przepisy rozdziału 6a dotyczące ogólnych zasad udostępniania infrastruktury usługowej

Stacja pasażerska – kwestia opłat

Artykuł 36e, ust. 2 wskazuje, że opłaty:

- ⇒ są nie wyższe niż koszty udostępniania obiektu ponoszone przez operatora
- ⇒ mogą zawierać rozsądny zysk

stopa zwrotu z kapitału własnego ustalona przez operatora, uwzględniająca ewentualne ryzyka, w szczególności związane z przychodami, oraz średnią stopę zwrotu dla danego sektora w ostatnich latach, nie większą niż 10%.

Pytanie: Jaki będzie algorytm kalkulacji opłat ponoszonych przez przewoźników z tytułu udostępniania powierzchni na dworcach kolejowych? Nie jest jasne czy wszystkie koszty operatora będą pokrywane, w szczególności jak w kalkulacji uwzględniana będzie część komercyjna obiektu.

Dworce – kwestia opłat

Prezes UTK może nakazać zmianę wysokości opłat, uwzględniając zasady kalkulacji opłaty oraz wysokość opłat pobieranych przez innych operatorów za udostępnianie i świadczenie usług w takich samych obiektach.

Pytanie: jakie mogą być skutki takiego przepisu w kontekście usamorządowienia dużej ilości dworców i wykorzystywania ich przez przewoźników samorządowych?

Izba Gospodarcza Transportu Lądowego

Dziękujemy za uwagę

dr Klaudia Przybyłowicz
mgr inż. Maciej Gładyga

Warszawa 6 grudnia 2016 r.